

پنه بندی منطقه طالش از نظر سرعت موج بر شی با استفاده از نتایج آزمایش SPT

حسن طاهرخانی^۱، فرشید عزیزی^۲

۱- استادیار گروه مهندسی عمران، دانشگاه زنجان

۲- کارشناس ارشد خاک و پی، گیلان، تالش

Taherkhani.hasan@yahoo.com

azizifarshid@yahoo.com

خلاصه

تعیین سرعت امواج بر شی در خاک برای مهندسین عمران وزلزله دارای اهمیت زیادی می باشد. استفاده از روش‌های لرزه نگاری برای اندازه گیری سرعت موج بر شی و سپس تعیین مدول بر شی مرسوم می باشد. هزینه نسبتاً زیاد آزمایشها و دستگاه‌های لرزه نگاری، این ایده را برای مهندسین ژئوتکنیک بوجود آورده است که رابطه ای بین آن و آزمایشات ساده تر به وجود آید. در این پژوهه با استفاده از نتایج عددی آزمایش نفوذ استاندارد که در محدوده شهرستان تالش انجام شده است و با استفاده از روابط پیشنهاد شده توسط محققین سرعت موج بر شی در مناطق مختلف در اعماق مختلف محاسبه شده و از روی آنها سرعت بر شی متوسط عمق ۳۰۰ متر محاسبه و نقشه پنه بندی تهیه شده است که برای طراحی ساختمانهای دربرابر زلزله قابل استفاده می باشد.

کلمات کلیدی: سرعت موج بر شی، حدم ضربه، تالش، آزمایش نفوذ استاندارد، N_{SPT}

۱. مقدمه

با روند رو به رشد ساخت و ساز سازه های خاص شامل توربوزنراتورهای عظیم، کمپرسورها، سازه های مرتفع و سنگین و تخصصی شدن کارهای مهندسی عمران از یک طرف و لرزه خیز بودن اکثر مناطق ایران از سوی دیگر تحلیلهای دینامیکی و تعیین پارامترهای مربوط به آن از اهمیت ویژه ای برخوردار گردیده است. همچنین برای ساختن ساختمانهایی که تحت تأثیر ارتعاشات جاده ای همچون راه آهن و بزرگراه ها در مناطق شهری قرار دارند، نوسانات متقابل سازه و زمین بر اساس خصوصیات دینامیکی سازه و زمین مورد مطالعه قرار می گیرد. یکی از مهمترین پارامترهای مورد نیاز جهت انجام این کار، تعیین سرعت حرکت موج بر شی (V_s) در زمین می باشد که به کمک آزمایش‌های ژئوفیزیکی لرزه ای قابل استحصال می باشد و نتایج آن در طراحی پی ماشین آلات و تعیین پریود طبیعی و دینامیکی خاک و سازه استفاده می شود. با توجه به زیاد بودن هزینه این آزمایشها در مقایسه با آزمایش‌های معمولی ژئوتکنیکی، وقت گیر بودن، محدود بودن ناحیه شناسائی در هر بار آزمایش، مشکلات ناشی از تولید ضربه، لرزه و انفجار و عدم وجود